

NKS u MO

Poruchy řeči se vyskytují u více než poloviny dětí s diagnózou MO. Jsou různého stupně, a to od lehkých poruch artikulace až po úplnou neschopnost artikulace. MO postihuje svalstvo jednotlivých mluvních orgánů. Postihuje řečový projev, jako je dýchání, fonace, artikulace, síla, rytmus, melodie, plynulost a srozumitelnost řeči. Mechanické příčiny: poruchy vývoje zubů, nepravidelnosti ve vývoji horní i dolní čelisti, bývá porušen zubní uzávěr skusu. Při spastických formách MO: dýchání mělké a křečovitě, řeč není dostatečně znělá, výdechový proud nestačí na delší řečový projev. U poruch mozečku nacházíme typicky skandovanou řeč. U dyskinetické formy MO je řeč těžko srozumitelná, vždy je zpomalená, postižený vyřadí slabiky či jednotlivá slova a je porušen spád řeči.

Vývoj řeči u dětí s MO závisí:

- na postižení motoriky
- na celkovém tělesném stavu
- na úrovni intelektu
- na prostředí, ve kterém se dítě nachází
- dále jej ovlivňuje výskyt dalších poškození (poruchy sluchu, epileptické záchvaty, hospitalizace apod.).

Odchytky v neverbálním období se projevují těžkostí s dýcháním, pláč je hyperrinofonický (málo pronikavý), poměrně vzácné je pokojné broukání. Chybí hra s končetinami, mluvidly a absence pudového žvatlání. Nápadnosti orálního vývoje (Guderman):

- Zaostávání orálních reflexů
- Hyper (hypo) senzibilita v oblasti úst
- Těžké narušení polykacích pohybů
- Narušená koordinace dolní čelisti
- Nápadné tvoření hlasu při vitálních funkcích.

Terapie:

- Metody facilitační: využívající reflexy, které vyvolávají stah ochrnutých svalů, nebo tento stah podporují, facilitují.
- Metody inhibiční: umožňují útlum svalů, které jsou ve zvýšeném napětí.

Nejčastější výskyt komunikačních poruch:

- Dysartrie
- Breptavost, kóktavost
- Otevřená huhňavost

Péče musí být komplexní.

Kontrolní otázky a úkoly:

1. Popište projevy NKS u dětí s mozkovou obrnou.
2. Charakterizujte specifika vývoje řeči u dětí s mozkovou obrnou.
3. Které terapie se využívají při podpoře rozvoje řeči u dětí s mozkovou obrnou?
4. Samostatně nastudujte projevy dysartrie, breptavosti, kóktavosti a huhňavosti.
5. Zamyslete se nad komplexní diagnostikou NKS, nad jejími složkami. Jakou roli při diagnostice hraje speciální pedagog?

Literatura:

Klenková, J. (2006). Logopedie. Praha: Grada,

Lechta, V. (2008). Symptomatické poruchy řeči u dětí. Praha: Portál.